

HASIČI RADÍ OBČANŮM

Když zazní zvuk sirény aneb jednotný systém varování a vyrozumění

V životě mohou nastat různé mimořádné události, které ohrožují životy a zdraví obyvatel a působí velké materiální a finanční škody. Mezi ty nejčastější patří povodně, velké požáry nebo technologické havárie s únikem nebezpečných látek. Abychom byli o případném nebezpečí včas informováni nebo v případě vzniku mimořádné události včas varováni, je v České republice vytvořen tzv. jednotný systém varování a vyrozumění. Tento systém sestává z vyrozumívacích center, telekomunikačních sítí a koncových prvků varování. Mezi koncové prvky (sirény) patří tři základní druhy – **rotační sirény**, **elektronické sirény** (s hlasovým výstupem) a **místní informační systémy** neboli obecní rozhlas. A právě tyto koncové prvky jsou pro občany nejdůležitější, neboť varují svým pronikavým zvukem před nastalým nebezpečím.

S jakými typy varovných signálů se můžeme setkat?

Se zvukem sirény se setkáváme zpravidla první středu v měsíci, kdy probíhá celostátní zkouška sirén. Ve 12 hodin jsou spuštěny sirény v celé republice, aby byla prověřena jejich funkčnost. Uslyšíte „**Zkušební tón pro akustickou zkoušku**“. Jedná se o **nepřerušovaný tón po dobu 140 vteřin**. Elektronické sirény a místní informační systémy následně ohlásí: „*Zkouška sirén, zkouška sirén, právě proběhla zkouška sirén.*“

tvar zkušebního tónu

Pro případ vzniku mimořádné události je v ČR zaveden **jediný varovný signál** „**Všeobecná výstraha**“. Jedná se o **kolísavý tón sirény po dobu 140 vteřin**. Signál může být vysílán třikrát po sobě v cca 3minutových intervalech. Tam, kde jsou sirény elektronické nebo místní informační systémy, následuje po varovném signálu doprovodné hlášení o hrozícím nebezpečí.

tvar varovného signálu

Posledním signálem, který může siréna ohlašovat, je „**Požární poplach**“. Tímto signálem jsou svoláváni dobrovolní hasiči. Jedná se o **přerušovaný tón po dobu 1 minutu** (z toho 25 vteřin trvalý tón, 10 vteřin přestávka, 25 vteřin trvalý tón).

tvar požárního poplachu

Koncové prvky varování spouští ve většině případů Krajské operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje, lze je však spustit i centrálně z Prahy. Koncové prvky lze spouštět jednotlivě, všechny nebo lze vytvořit určité skupiny

sirén dle potřeb varování v jednotlivých oblastech (např. záplavová území, okolí výrobních subjektů zpracovávající nebezpečné látky, zóny havarijního plánování atd.). Po zaznění varovného signálu vždy následuje informace o konkrétním nebezpečí. V území, kde jsou instalovány pouze rotační sirény, jsou občané verbálně informováni pomocí výstražných rozhlasových zařízení na vozech Policie ČR, Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje, jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí, případně městské nebo obecní policie. Dále se informace uveřejňuje v místním rozhlase a regionálních rozhlasových a televizních stanicích.

Pokrytí území Liberce a Libereckého kraje varovným signálem

Na území Libereckého kraje je rozmístěno celkem 534 koncových prvků varování, z toho je 329 sirén rotačních, 54 sirén elektronických a 151 místních informačních systémů. Území Libereckého kraje je pokryto signálem z cca 85%.

Kdo je odpovědný za informování a varování obyvatelstva?

Připravenost obce na mimořádné události zajišťují orgány obce, které se také podílejí společně s ostatními složkami IZS na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva. Velmi zjednodušeně řečeno podle zákona č. 239/200 Sb., o integrovaném záchranném systému je při provádění záchranných a likvidačních prací za varování obyvatelstva nacházejícího se na území obce před hrozícím nebezpečím odpovědný starosta obce. Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení a s připravenými opatřeními k jeho odstranění. K poskytování informací obyvatelům je však nutno přistupovat velmi citlivě a odpovědně. Špatně, nepřesně nebo dokonce lživě podaná informace může mnohdy způsobit více škody, než užítku.

Co dělat, když zazní signál „Všeobecná výstraha“?

Uslyšíte-li signál „Všeobecná výstraha“, ukryjte se co nejrychleji v nejbližší budově. Zavřete okna, dveře, vypněte ventilaci, uhasťte oheň. Zapněte televizi, naladte si rádio. Informace o tom, proč byla spuštěna siréna, co se stalo a co dělat dále, uslyšíte v mimořádných zpravodajstvích sdělovacích prostředků nebo z rozhlasových vozů policie či hasičů. V případě výpadku elektrického proudu využijte přenosný radiopřijímač na baterie. Protože siréna může signalizovat únik toxických látek, plynů, radiačních zplodin a jedů, neukrývejte se ve sklepě nebo na půdě. Pokud vidíte místo havárie s únikem nebezpečné látky, ukryjte se na odvrácené straně budovy a snažte se na sebe upozornit zasahující složky. V případě, že byl spuštěn signál „Všeobecná výstraha“ v důsledku povodně, je nutné co nejrychleji zabezpečit svůj majetek, zvířectvo a v případě prodlení se rychle evakuovat.

Autor: plk. Mgr. Michal Dvořák

vedoucí odd. ochrany obyvatelstva a krizového řízení HZS Libereckého kraje